

Srijeda, 26. studenog 2014.

P8_TA(2014)0063

Konferencija UN-a o klimatskim promjenama 2014. – COP 20 u Limi, u Peruu (1. – 12. prosinca 2014.)**Rezolucija Europskog parlamenta od 26. studenoga 2014. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2014. – COP 20 u Limi, u Peruu (1. – 12. prosinca 2014.) (2014/2777(RSP))**

(2016/C 289/04)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) i Protokol iz Kyota toj Okvirnoj konvenciji,
- uzimajući u obzir 13. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka UNFCCC-a (COP 13) i 3. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP3) održano na Baliju 2007. te Akcijski plan iz Balija (Odluka 1/COP 13),
- uzimajući u obzir 15. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka UNFCCC-a (COP 15) i 5. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP5) održano u Kopenhagenu, u Danskoj, od 7. do 18. prosinca 2009. te Sporazum iz Kopenhagena,
- uzimajući u obzir 16. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka UNFCCC-a (COP 16) i 6. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP6) održano u Cancúnu, u Meksiku, od 29. studenog do 10. prosinca 2010. te sporazume iz Cancúna,
- uzimajući u obzir 17. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka UNFCCC-a (COP 17) i 7. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP7) održano u Durbanu, u Južnoj Africi, od 28. studenog do 9. prosinca 2011., a posebice odluke koje uključuju Durbansku platformu za poboljšano djelovanje,
- uzimajući u obzir 18. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka UNFCCC-a (COP 18) i 8. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP6) održano u Dohi, u Kataru, od 26. studenog do 8. prosinca 2012. te usvajanje Klimatskog dogovora iz Dohe,
- uzimajući u obzir 19. zasjedanje konferencije stranaka UNFCCC-a (COP 19) i 9. zasjedanje konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP9) održano u Varšavi, u Poljskoj, od 11. do 23. studenog 2013. te uspostavu Varšavskog međunarodnog mehanizma za gubitke i štetu,
- uzimajući u obzir 20. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka UNFCCC-a (COP 20) i 10. zasjedanje konferencije ugovornih stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP10) koja će se održati u Limi, u Peruu, od 1. do 12. prosinca 2014.,
- uzimajući u obzir klimatski i energetske paket EU-a iz prosinca 2008.,
- uzimajući u obzir Zelenu knjigu Komisije od 27. ožujka 2013. naslovljenu „Okvir za klimatske i energetske politike do 2030.“ (COM(2013)0169),

Srijeda, 26. studenog 2014.

- uzimajući u obzir Direktivu 2008/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi uključivanja zrakoplovnih djelatnosti u sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice ⁽¹⁾,

- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 25. studenog 2009. o strategiji EU-a za konferenciju o klimatskim promjenama koja će se održati u Kopenhagenu (COP 15) ⁽²⁾, od 10. veljače 2010. o ishodu konferencije UN-a o klimatskim promjenama održane u Kopenhagenu (COP 15) ⁽³⁾, od 25. studenog 2010. o konferenciji o klimatskim promjenama koja će se održati u Cancúnu (COP 16) ⁽⁴⁾, i od 16. studenog 2011. o konferenciji o klimatskim promjenama koja će se održati u Durbanu (COP 17) ⁽⁵⁾, od 22. studenog 2012. o konferenciji o klimatskim promjenama koja će se održati u Dohi, u Kataru (COP 18) ⁽⁶⁾ te od 23. listopada 2013. o konferenciji o klimatskim promjenama koja će se održati u Varšavi, u Poljskoj (COP 19) ⁽⁷⁾,

- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 4. veljače 2009. pod naslovom „2050.: budućnost počinje danas – Preporuke za buduću integriranu politiku EU-a na području klimatskih promjena” ⁽⁸⁾, rezoluciju od 15. ožujka 2012. o Planu za prijelaz na konkurentno gospodarstvo s niskom razinom emisija ugljika u 2050. ⁽⁹⁾ te od 5. veljače 2014. o okviru za energetske i klimatske politike do 2030. godine ⁽¹⁰⁾,

- uzimajući u obzir Savjetodavnu komunikaciju Komisije od 26. ožujka 2013. naslovljenu „Međunarodni sporazum o klimatskim promjenama za 2015.: oblikovanje međunarodne klimatske politike nakon 2020.” (SWD(2013)0097),

- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 9. ožujka 2012. o mjerama nakon COP 17/CMP7, zaključke Vijeća od 15. svibnja 2012. o „financijskim sredstvima za borbu protiv klimatskih promjena – brzi početak financiranja”, zaključke Vijeća od 18. srpnja 2011. i zaključke Vijeća od 24. lipnja 2013. o klimatskoj diplomaciji EU-a te zaključke Vijeća od 15. listopada 2013. o obvezama EU-a i njegovih država članica koje se odnose na povećanu mobilizaciju sredstava za borbu protiv klimatskih promjena,

- uzimajući u obzir strategiju EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama iz travnja 2013. i prateći radni dokument službi,

- uzimajući u obzir sažeto izvješće Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP) iz studenog 2012. naslovljeno „Izvješće o odstupanju emisija za 2012.”,

- uzimajući u obzir izvješća Svjetske banke naslovljena „Snizimo temperaturu: zašto svijet mora izbjeći porast temperature od 4 °C”, „Snizimo temperaturu: klimatski ekstremi, regionalne posljedice te razlozi za otpor” i „Pametnan razvoj u pitanjima klime: koristi od klimatskog djelovanja”,

- uzimajući u obzir izvješće Globalne komisije za gospodarstvo i klimu naslovljeno „Bolji rast, bolja klima: izvješće o novom klimatskom gospodarstvu”,

- uzimajući u obzir tri izvješća radnih skupina u okviru 5. izvješća o procjeni (AR5) Međuvladina tijela za klimatske promjene (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) i njegovo objedinjeno izvješće,

- uzimajući u obzir poziv koji je glavni tajnik UN-a Ban Ki-Moon uputio čelnicima država da prisustvuju sastanku na vrhu u rujnu 2014., imajući u vidu preuzimanje jasnih obveza za daljnje djelovanje na području klimatskih promjena,

⁽¹⁾ SL L 8, 13.1.2009., str. 3.

⁽²⁾ SL C 285 E, 21.10.2010., str.1.

⁽³⁾ SL C 341 E, 16.12.2010., str.25.

⁽⁴⁾ SL C 99 E, 3.4.2012., str.77.

⁽⁵⁾ SL C 153 E, 31.5.2013., str.83.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0452.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0443.

⁽⁸⁾ SL C 67 E, 18.3.2010., str.44.

⁽⁹⁾ SL C 251 E, 31.8.2013., str.75.

⁽¹⁰⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0094.

Srijeda, 26. studenog 2014.

- uzimajući u obzir Bilten o stakleničkim plinovima Svjetske meteorološke organizacije br. 10 od 9. rujna 2014. te ishod sastanka Social PreCOP o klimatskim promjenama održanog u Venezueli od 4. do 7. studenog 2014.,

  - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da klimatske promjene predstavljaju hitnu i moguće nepovratnu prijetnju za ljudska društva, biološku raznolikost i za planet te stoga zahtijevaju da se sve stranke njima pozabave na međunarodnoj razini;
- B. budući da klimatske promjene predstavljaju nezapamćenu prijetnju za biosferu, dostupnost i zalihe hrane i vode, posebno za siromašne na većini kontinenata, te za zdravlje, sredstva za život i gospodarski razvoj diljem svijeta; budući da zbog događaja povezanih s klimatskim promjenama može doći do destabilizacije zajednica i društava te oni mogu biti uzrok problematičnih migracijskih tokova i okidač tenzija i sukoba;
- C. budući da su posljednjih desetljeća klimatske promjene prouzročile učinak na prirodne i ljudske sustave na svim kontinentima i u oceanima; budući da se u mnogim regijama zbog promjena u količini padalina ili topljenja snijega i leda mijenjaju i hidrološki sustavi, što utječe na vodne resurse u pogledu količine i kvalitete; budući da se gotovo u cijelom svijetu zbog klimatskih promjena i dalje smanjuju ledenjaci, što utječe na oborinske vode i vodne resurse nizvodno;
- D. budući da klimatske promjene utječu i na floru i faunu planeta; budući da su mnoge kopnene, slatkovodne i morske vrste kao odgovor na klimatske promjene koje su u tijeku promijenile svoje geografsko područje, sezonske aktivnosti, selidbene obrasce i brojnost te su se promijenile i interakcije među vrstama;
- E. budući da je prema znanstvenim dokazima iznesenima u izvješćima radnih skupina za 2014. u okviru 5. izvješća o procjeni (AR5) Međuvladina tijela za klimatske promjene (IPCC) zagrijavanje klimatskog sustava nedvojbeno; klimatske se promjene događaju, a ljudske aktivnosti glavni su uzrok zabilježenog zagrijavanja od sredine 20. stoljeća; rasprostranjene i znatne posljedice klimatskih promjena već su jasno vidljive u prirodnim i ljudskim sustavima na svim kontinentima i u svim oceanima; trajne emisije stakleničkih plinova prouzročit će daljnje zagrijavanje i promjene na površini zemlje, u atmosferi i oceanima na svim krajevima svijeta; sve će zemlje, neovisno o svojem bogatstvu, biti pogođene posljedicama klimatskih promjena; u razdoblju od 2000. do 2010. globalne emisije stakleničkih plinova bile su najviše u ljudskoj povijesti; ako se ne poduzmu znatne mjere za ublažavanje emisija stakleničkih plinova, prosječna globalna temperatura vjerojatno će do kraja stoljeća biti i do 5 °C viša; budući da se u zaključcima Međuvladina tijela za klimatske promjene navodi da postoje ozbiljni rizici od klimatskih promjena koji se nerazmjerno povećavaju uz rast temperature između 1 i 2 °C;
- F. budući da prema zaključcima 5. izvješća o procjeni Međuvladina tijela za klimatske promjene preostali globalni proračun ugljika nakon 2011. iznosi 1 010 gigatona CO₂ želi li se ostvariti cilj zadržavanja rasta prosječne globalne temperature ispod 2 °C, budući da razina trenutnih godišnjih globalnih emisija iznosi otprilike 36 gigatona CO₂, što znači da će se globalni proračun ugljika sukladan s ciljem od 2 °C iscrpiti za 28 godina ako emisije ostanu na sadašnjoj razini;
- G. budući da je međunarodno dogovoreni cilj ograničavanja globalnog zagrijavanja na manje od 2 °C i dalje izuzetno važan; budući da se u petom izvješću Međuvladinog tijela za klimatske promjene jasno navodi da do 2050. trebamo slijediti „agresivno” ublažavanje radi sprečavanja porasta globalne temperature za više od 2 °C; budući da je Parlament pozvao da cilj sporazuma za 2015. bude postupno ukidanje globalnih emisija ugljika do 2050., te budući da je za postizanje tog cilja sukladno tome potrebno hitno doseći vrhunac emisije stakleničkih plinova, a zatim uspostaviti stalan trend njezina smanjivanja; budući da nema naznaka tog vrhunca i da je koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi u 2013. rasla brže nego u bilo kojoj drugoj godini nakon 1984.;

Srijeda, 26. studenog 2014.

- H. budući da je Europska unija svoje emisije u 2012. smanjila za 19 % u odnosu na 1990. u skladu s Protokolom iz Kyota, dok je istodobno njezin BDP porastao za više od 45 % te je kao posljedica njezin prosječni intenzitet emisija između 1990. i 2012. gotovo prepolovljen, a emisije po glavi stanovnika smanjene su za 25 % te iznose 9 tona CO₂e (uključujući sve plinove i sve izvore emisija, osim ponora); budući da bi to trebalo uzeti u obzir u raspravama o klimatskim ciljevima do 2020. i za pripremu ambicioznih ciljeva za 2030.;
- I. budući da mnoge zemlje iz različitih razloga poduzimaju korake prema ozelenjivanju gospodarstva u industrijskim i energetskim sektorima, uključujući zaštitu klime, pomanjkanje resursa i njihovu učinkovitost, sigurnost opskrbe energijom, inovacije i konkurentnost; budući da se prema podacima Međunarodne agencije za energiju razina svjetskih emisija CO₂ 2012. povećala na rekordnu razinu, a prema Međuvladinom tijelu za klimatske promjene nastavlja se rast prosječnih globalnih temperatura površine i razine mora;
- J. budući da se prema izvješću naslovljenom „Međunarodna energetska perspektiva za 2014.” predviđa porast svjetske potražnje za energijom od 56 % između 2010. i 2040 ⁽¹⁾, te bi zadovoljavanje te potražnje dovelo do znatnih povećanja emisija CO₂; budući da će se većina povećane potražnje i porasta emisija ostvariti u gospodarstvima u razvoju; budući da su prema podacima MMF-a diljem svijeta postojale subvencije za fosilna goriva u vrijednosti od 1,9 bilijuna USD, sa SAD-om, Kinom i Rusijom kao glavnim davateljima subvencija koje obuhvaćaju otprilike pola tog iznosa ⁽²⁾;
- K. budući da su ukupne antropogene emisije stakleničkih plinova od 1970. do 2010. nastavile rasti, pri čemu se apsolutni rast po desetljeću povećao krajem tog razdoblja; budući da emisije CO₂ nastale izgaranjem fosilnih goriva i industrijskim procesima čine oko 78 % ukupnog povećanja emisija stakleničkih plinova od 1970. do 2010., uz sličan postotak njihova udjela u razdoblju 2000. – 2010.;
- L. budući da su dva najveća svjetska proizvođača stakleničkih plinova, Kina i SAD, nedavno ojačala svoju klimatsku politiku i počela rasprave u vezi s ukidanjem fosilnih goriva; budući da se EU obvezao na plan kojim bi se do 2050. postiglo smanjenje emisija stakleničkih plinova od najmanje 80 %;
- M. budući da u Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama još uvijek nije priznata ključna uloga reforme subvencija za fosilna goriva, unatoč tome što bi njihovo ukidanje donijelo veliku korist za klimu u smislu smanjenja globalnih troškova stabilizacije koncentracije stakleničkih plinova i preusmjerenja gospodarstava s aktivnosti s visokim emisijama ugljika; budući da bi to moglo donijeti znatne ekološke i zdravstvene koristi kao što su smanjenje lokalnog onečišćenja zraka, manje zastoja u prometu, prometnih nesreća i oštećenja prometnica te može pružiti dodatne poticaje za ulaganje u energetsku učinkovitost i obnovljivu energiju te održivo upravljanje resursima;
- N. budući da Svjetska banka ⁽³⁾ tvrdi da bi suprotstavljanje klimatskim promjenama rezultiralo dodatnim godišnjim rastom BDP-a do najviše 2,6 bilijarde USD (1,9 bilijarde EUR) do 2030. godine; budući da bi primjenjivanje inovacija povezanih s klimom u energetskom i industrijskom sektoru, posebno na području energetske učinkovitosti, predstavljalo prednost za Europu kao ranog ponuđača na rastućem svjetskom tržištu roba i usluga povezanih s energijom, otvaranjem radnih mjesta, poticanjem gospodarskog rasta, povećavanjem energetske neovisnosti te osiguravanjem pristupačnih cijena energije za sve uz istodobno rješavanje problema energetske siromaštva te ublažavanje klimatskih promjena i ostvarenje napretka prema održivom gospodarstvu;
- O. budući da se ponovnim korištenjem i recikliranjem materijala doprinosi smanjenju emisija stakleničkih plinova, ali i konkurentnom kružnom gospodarstvu;

⁽¹⁾ <http://www.eia.gov/forecasts/ieo/?src=Analysis-b2>

⁽²⁾ <http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2013/int032713a.htm>

⁽³⁾ <http://documents.worldbank.org/curated/en/2014/06/19703432/climate-smart-development-adding-up-benefits-actions-help-build-prosperity-end-poverty-combat-climate-change-vol-1-2-main-report>

Srijeda, 26. studenog 2014.

- P. budući da se ciljevi politika u vezi s klimatskim promjenama mogu postići samo promjenom općeg smjera razvoja prema ekološkoj održivosti i u razvijenim zemljama i u zemljama u razvoju;
- Q. budući da potpora zemljama u razvoju kako bi se one mogle prilagoditi klimatskim promjenama i ublažiti ih mora biti dio globalnog djelovanja;
- R. budući da je izazov povezan s financiranjem borbe protiv klimatskih promjena neodvojiv od širih izazova povezanih s financiranjem održivog globalnog razvoja;
- S. budući da su osjetni rezultati u rješavanju klimatskih izazova ključni za ostvarivanje velikog broja ciljeva EU-a u politikama na području okoliša, razvoja, humanitarne pomoći i smanjenja rizika od katastrofa, gospodarstva, sigurnosti, ljudskih prava te vanjskoj politici, a također i za dugoročnu perspektivu migracijskih tokova prema EU-u koji se mogu kontrolirati;
- T. budući da je u planu razvoja za razdoblje nakon 2015. naglasak stavljen na održivost radi pomoći pri rješavanju globalnih problema kao što su siromaštvo, nejednakost, zdravlje, sigurnost opskrbe hranom i vodom;
- U. budući da se predviđa da će se tijekom 21. stoljeća uslijed klimatskih promjena povećati raseljavanje ljudi; budući da se opasnost od raseljavanja povećava kad stanovništvu nedostaje zemlja, osnovne prehrambene namirnice ili smještaj; budući da se očekuje da će učinak klimatskih promjena na kritičnu infrastrukturu i teritorijalni integritet mnogih država utjecati na politiku nacionalne sigurnosti i teritorijalnog integriteta malih otočnih država i država s velikim obalnim područjima; budući da raseljavanje prouzročeno klimatskim promjenama može neizravno povećati opasnost od nasilnih sukoba u obliku građanskih ratova i nasilja među skupinama;
- V. budući da se predviđa da će tijekom 21. stoljeća učinci klimatskih promjena usporiti gospodarski rast, otežati smanjenje siromaštva, dodatno narušiti sigurnost opskrbe hranom te produžiti postojeće i stvoriti nove zamke siromaštva; budući da se očekuje da će učinci klimatskih promjena povećati siromaštvo u većini zemalja u razvoju te stvoriti nova siromašna područja u zemljama s porastom nejednakosti, kako u razvijenim zemljama tako i u zemljama u razvoju;
- W. budući da klimatske promjene predstavljaju golem i složen izazov na koji svijet mora hitno odgovoriti provođenjem korjenite promjene u pokušajima da ublaži klimatske promjene i prilagodi im se, kojom će se obuhvatiti sljedeće:
- sporazum na klimatskoj konferenciji u Parizu u prosincu 2015. (COP 21) o ambicioznom pravno obvezujućem međunarodnom sporazumu u pogledu klimatskog djelovanja nakon 2020. koji je usklađen s ciljem ograničenja zagrijavanja od 2 °C, dok se istodobno u okviru sporazuma poštuje pravo na pravedan i održiv razvoj;
  - hitno jačanje i proširivanje postojećih mjera ograničavanja emisije stakleničkih plinova do 2020., ali i nakon toga; te
  - povećanje sredstava koja razvijene zemlje izdvajaju za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu na njih, za razvoj i prijenos tehnologije te za izgradnju kapaciteta u zemljama u razvoju, u skladu s osnivanjem Zelenog klimatskog fonda i obvezivanjem na izdvajanje novih i dodatnih sredstava u iznosu od 100 milijardi USD godišnje do 2020. godine te istodobno povećanje službene razvojne pomoći kako bi se ispunila davno preuzeta obveza dostizanja razine od 0,7 % bruto nacionalnog dohotka razvijenih zemalja;

Srijeda, 26. studenog 2014.

Potreba za hitnim djelovanjem

1. uviđa izuzetne razmjere i ozbiljnost prijetnji izazvanih klimatskim promjenama i izražava duboku zabrinutost zbog kontinuirano slabe međunarodne reakcije na izazov klimatskih promjena; izuzetno je zabrinut da se svijet nalazi na potpuno krivom putu u pogledu ograničavanja globalnog zagrijavanja na 2 °C i poziva vlade da radi postizanja tog cilja bez odgode poduzmu konkretne mjere protiv klimatskih promjena i usmjere napore na globalni sporazum u Parizu 2015.;
2. napominje da, u skladu s nalazima 5. izvješća o procjeni Međuvladina tijela za klimatske promjene, raspoloživi globalni proračun ugljika nakon 2011., uz zadržavanje mogućnosti da porast prosječne globalne temperature ostane manji od 2 °C, iznosi 1 010 gigatona CO₂; naglašava da sve zemlje moraju dati svoj doprinos te da će se odgađanjem povećati troškovi i smanjiti mogućnosti;
3. sa zabrinutošću primjećuje da će prema rezultatima najnovijih znanstvenih istraživanja Centra za istraživanje klimatskih promjena Tyndall emisije CO₂ 2014. doseći rekordnu razinu od 40 milijardi tona (godišnje) i da ukupne buduće emisije CO₂ ne smiju premašiti 1 200 milijardi tona želimo li zadržati vjerojatnost od 66 % da će prosječno globalno zagrijavanje ostati ispod razine od 2 °C;
4. naglašava da se sporazumom za 2015. treba ispuniti cilj smanjenja globalnih emisija kako bi se zadržala razina proračuna ugljika uz pomoć koje je cilj od 2 °C ostvariv i težiti postupnom ukidanju globalnih emisija ugljika do 2050.;
5. podsjeća da će se u procesu UNFCCC-a razmotriti mogućnost jačanja dugoročnog cilja postavljanjem ograničenja porasta temperature na 1,5 °C;
6. ističe da prema izvješću o novom klimatsku gospodarstvu „Bolji rast, bolja klima” zemlje svih razina dohotka imaju priliku ostvariti dugotrajan gospodarski rast i pritom umanjiti golem rizik od klimatskih promjena;
7. očekuje od novog sastava Komisije da preuzme proaktivnu ulogu u rješavanju globalne klimatske krize, uključujući dodatnim financiranjem na području borbe protiv klimatskih promjena; poziva Komisiju da jasno obznaní da je izazov klimatskih promjena jedan od njezinih glavnih strateških prioriteta i da se organizira na način kojim će to odražavati na svim razinama i u svim sektorima u djelovanjima i politikama na domaćoj i vanjskoj razini, između ostalog ulaganjem u održivu poljoprivredu, u skladu s preporukama posebnog izvjestitelja UN-a o pravu na hranu, i u održiv promet;
8. ističe da se globalne politike u vezi s klimatskim promjenama temelje na Konferenciji UN-a o okolišu i razvoju (UNCED) održanoj 1992. te da su sastavni dio globalnih napora za promicanje održivog razvoja u cijelom svijetu; naglašava da se politike povezane s klimatskim promjenama moraju promatrati u tom širem kontekstu te u vezi s daljnjim radnjama koje se odnose na Konferenciju iz Rija, milenijske ciljeve razvoja program za razdoblje nakon 2015. godine;

Razvoj Durbanske platforme

9. podsjeća na sažeti prikaz UN-ova sastanka na vrhu o klimi u kojem je glavni tajnik UN-a istaknuo da se mnogi vođe, iz svih regija i sa svih razina gospodarskog razvoja, zalažu za prestanak porasta emisija stakleničkih plinova prije 2020., za znatno smanjenje emisije nakon toga i za klimatsku neutralnost u drugoj polovici stoljeća;
10. očekuje od EU-a i njegovih država članica da preuzmu neke od glavnih konstruktivnih uloga na konferenciji COP 20 u Limi radi stvaranja potrebnih uvjeta za uspješan obvezujući globalni sporazum o klimi u Parizu 2015.; naglašava da je na svjetskim vladama kolektivna odgovornost, i prema budućim generacijama, za odgovarajuće klimatsko djelovanje;

Srijeda, 26. studenog 2014.

11. podsjeća da su se u Varšavi sve stranke suglasile s odlukom UNFCCC-a br. 1/CP.19 kojom se sve stranke pozivaju da započnu ili pojačaju domaće pripreme za svoje planirane nacionalne doprinose te da o njima izvijeste dovoljno vremena prije konferencije COP 21 (do prvog tromjesečja 2015. za stranke koje su spremne na to) na jasan i transparentan način koji će omogućiti razumijevanje planiranih nacionalnih doprinosa kao i njihovo kvantificiranje; poziva stranke da svoje planirane nacionalne doprinose osmisle tako da budu u skladu s proračunom ugljika koji će rezultirati ograničavanjem globalnog zagrijavanja proizašlog iz emisija ugljičnog dioksida na 2 °C i da osiguraju prestanak rasta svjetskih emisija što je prije moguće;

12. poziva da se na konferenciji u Limi postigne dogovor o zahtjevima za davanje informacija unaprijed tako da doprinosi određeni na nacionalnoj razini budu transparentni, mjerljivi i usporedivi, te razlučivi prema vrsti doprinosa; nadalje poziva da se na konferenciji u Limi postigne dogovor o fazi procjene prije COP-a u Parizu kako bi se razmotrilo jesu li predloženi doprinosi određeni na nacionalnoj razini zajedno dovoljni za postizanje cilja „ispod 2 °C” te jesu li na pojedinačnoj razini pravedni;

13. naglašava da bi zemlje koje su već započele s ostvarenjem cilja smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu trebale nastaviti s još većim smanjenjem emisija, a da bi druge, osobito one koje proizvode najviše emisija i one s najvećim odgovornostima i mogućnostima, također trebale preuzeti ciljeve koji se odnose na cijelo gospodarstvo i kojima se utvrđuju kvote emisija i smanjuje intenzitet stakleničkih plinova;

14. poziva na ponovno oživljavanje klimatske politike EU-a i na hitan dogovor o ambicioznim, obvezujućim ciljevima za smanjenje emisija, energetska učinkovitost i upotrebu obnovljivih izvora energije, osim poljoprivrednih goriva štetnih za društvo i okoliš, do 2030., čime bi se dao zamah međunarodnim raspravama o klimi i što je u skladu s obvezom koju je EU preuzeo da do 2050. smanji emisije stakleničkih plinova na razinu između 80 i 95 % ispod one iz 1990. godine;

15. ponavlja da će ambiciozan klimatski i energetska okvir za 2030. omogućiti EU-u da zauzme položaj ranog ponuđača na tržištu te bi se njime moglo potaknuti međunarodne partnere da u skladu s time ojačaju svoje ambicije;

16. ističe da je Europski parlament pozvao Komisiju i države članice da u kontekstu okvira EU-a za 2030. postave obvezujući cilj smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % u odnosu na razine iz 1990., obvezujući cilj energetske učinkovitosti od 40 %, u skladu s istraživanjima o isplativom potencijalu energetske uštede, te obvezujući cilj proizvodnje barem 30 % energije iz ukupne konačne energetske potrošnje iz obnovljivih izvora energije; potiče države članice da u svojim aktualnim raspravama uzmu u obzir te ciljeve;

Elementi Sporazuma za 2015.

17. ističe da sporazum za 2015. mora biti ambiciozan već od samog usvajanja u Parizu kako bi svijet ostao na putu prema ostvarenju cilja „ispod 2 °C” i poziva EU da u tu svrhu surađuje s međunarodnim partnerima;

18. smatra da bi se na konferenciji u Limi trebali utvrditi glavni elementi sporazuma za 2015., korištenjem napretka postignutog tijekom 2014. u okviru Durbanske platforme i ponavlja da će ublažavanje, prilagodba, financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena i način provedbe biti osnovni dijelovi sporazuma iz 2015.;

19. poziva EU da uključi sve stranke u svoj rad na ambicioznom i pravednom sporazumu za 2015. koji je usklađen s najnovijim znanstvenim dostignućima i prilagodljiv novim znanstvenim spoznajama i promjenjivim okolnostima, kako bi ostao prikladan cilju i održiv i mnogo godina nakon 2020.; stoga naglašava potrebu za mehanizmom kojim će se omogućiti redovita procjena obveza ublažavanja klimatskih promjena, na temelju čega će stranke moći unaprijediti svoje predložene doprinose s obzirom na cilj „ispod 2 °C”, bez potrebe za ponovnim revidiranjem sporazuma;

Srijeda, 26. studenog 2014.

20. ističe potrebu za djelotvornim sustavom sukladnosti primjenjivim na sve stranke u okviru sporazuma za 2015.; naglašava da se sporazumom za 2015. mora promicati transparentnost i odgovornost uključivanjem zajedničkog sustava temeljenog na pravilima kojim su obuhvaćena pravila obračuna te načini praćenja, izvješćivanja i provjere; naglašava da bi se, na temelju iskustva stečenog iz Konvencije i njezina Protokola iz Kyota, pravila trebala razlikovati prema vrsti obveze koju je stranka odlučila preuzeti;

21. smatra da bi se raspodjela zajedničkih napora trebala temeljiti na načelima jednakosti, s posebnim naglaskom na trenutačnoj i ukupnoj dosadašnjoj emisiji stakleničkih plinova i na mogućnostima, koje se mogu procijeniti, primjerice, uz pomoć podataka o BDP-u po stanovniku, indeksa ljudskog razvoja i siromaštva te podataka koji pokazuju koliko bi bilo teško smanjiti ili ograničiti emisije; napominje važnost napredovanja na području financiranja borbe protiv klimatskih promjena kako bi se poboljšao cjelokupni napredak prema novom sporazumu o klimi;

Ambicije do 2020. i Protokol iz Kyota

22. stavlja poseban naglasak na hitnu potrebu za ostvarenjem napretka u smanjenju golemog odstupanja između znanstvenih saznanja i trenutačnih obveza strana za razdoblje do 2020.; poziva one strane koje još nisu preuzele obveze da to učine; naglašava važnost uloge ostalih političkih mjera u smanjenju tog golemog odstupanja, uključujući energetske učinkovitost, znatne energetske uštede, obnovljivu energiju, učinkovitost resursa i postupno smanjivanje fluorouglikovodika, postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva te jačanje uloge određivanja opće cijene ugljika;

23. poziva sve stranke, međunarodne organizacije, podnacionalne aktere i nevladine organizacije da, kako bi se smanjilo golemo odstupanje, hitno osmisle, ojačaju i provedu domaće politike i inicijative međunarodne suradnje, posebice nadovezujući se na inicijative utvrđene na UN-ovu sastanku na vrhu o klimi (poput Koalicije za klimu i čisti zrak) i na političke dijaloge na tehničkoj i političkoj razini u okviru UNFCCC-a u kojima se utvrđuju učinkovite prilike za klimu, razvoj i rast;

24. uzimajući u obzir znatan višak jedinica Protokola iz Kyota (jedinica AAU, CER i ERU) koji će se prenijeti na račune EU-a i država članica u drugom obvezujućem razdoblju Protokola iz Kyota, poziva EU i države članice da, u skladu s Odlukom 1/CMP.8 prema kojoj su stranke dužne do 2014. preispitati svoje obveze za drugo obvezujuće razdoblje, ponište određeni broj jedinica kako bi se uskladile s predviđenim stvarnim emisijama i s isplativom krivuljom domaćih u svrhu ostvarenja klimatskog cilja Unije za 2050.;

25. sa zanimanjem iščekuje višestranu ocjenu napretka EU-a i nekoliko njezinih država članica, kao i drugih stranaka, u ostvarenju ciljeva smanjenja do 2020. na Konferenciji u Limi, što je dio postupka međunarodne procjene i revizije; smatra da je takva transparentnost nužna da bi sve stranke razumjele međusobne napore i izgradile međusobno povjerenje;

26. napominje da je EU na pravom putu u postizanju smanjenja emisija znatno ispod trenutnog cilja od 20 % i ponavlja da je EU ponudio da poveća svoj cilj smanjenja emisija na 30 % do 2020. ako se druge zemlje s visokim razinama emisije obvežu na postizanje sličnih ciljeva smanjenja;

27. pojašnjava da drugo obvezujuće razdoblje protokola iz Kyota, premda će biti ograničeno u svojem trajanju, treba shvatiti kao vrlo važan međukorak te stoga poziva sve strane, uključujući države članice EU-a, da brzo ratificiraju drugo obvezujuće razdoblje;

28. naglašava da se ponovnim korištenjem i recikliranjem može doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova s obzirom na to da je upotreba sirovina znatan izvor emisija stakleničkih plinova; ponovno ističe važnost prelaska na kružno gospodarstvo s većim stopama recikliranja;

Srijeda, 26. studenog 2014.

29. napominje da EU mora ispuniti svoju ključnu ulogu u smanjenju emisija provedbom politika kojima bi se zaustavio razvoj nekonvencionalnih fosilnih goriva s pojačanim emisijama stakleničkih plinova, kao što su katranski pijesci;

30. napominje da mnoge zemlje već pružaju dobar primjer kako se niskouglične razvojne strategije nadopunjuju s gospodarskim rastom; ističe da će se snažnim međunarodnim sporazumom potaknuti daljnje ambiciozno domaće djelovanje;

Financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena

31. podsjeća na obvezu Europske unije i njezinih država članica da pojačaju mobilizaciju sredstava za borbu protiv klimatskih promjena kako bi doprinijele obvezama Sporazuma iz Kopenhagena o nabavi sredstava za Zeleni klimatski fond i zajedno do 2020. mobilizirale 100 milijardi USD godišnje iz različitih izvora, javnih i privatnih, bilateralnih, multilateralnih, uključujući alternativne izvore financiranja; poziva ostale donatorske zemlje da učine ono što trebaju kako bi potakle daljnju mobilizaciju sredstava za borbu protiv klimatskih promjena;

32. zahtijeva da EU pristane na novi plan za povećanje predvidivih, novih i dodatnih sredstava, u skladu s postojećim obvezama, kako bi ostvario svoj udio u iznosu od 100 milijardi USD godišnje do 2020., te da uspostavi mehanizam kojim će se povećati odgovornost i olakšati praćenje; pozdravlja nedavno preuzete obveze izdvajanja sredstava za Zeleni klimatski fond i poziva druge zemlje da također daju svoj doprinos, kako bi sredstva koja će razvijene zemlje uplatiti u Zeleni klimatski fond u sljedeće tri godine iznosila 15 milijardi USD;

33. poziva države članice da svoje financijske doprinose daju dovoljno prije konferencija i da svoje izjave u vezi s financijskim sredstvima za borbu protiv klimatskih promjena bolje usklade s EU-om kako bi se olakšala komunikacija s trećim stranama o ukupnom doprinosu EU-a i ostvario najveći mogući pozitivan učinak na pregovore; ističe činjenicu da su financijske obveze preuzete na UN-ovu sastanku na vrhu predvođenom Ban Ki-moonom bile dobar znak i da su pozitivno utjecale na dojam koji EU ostavlja uoči pregovora u Limi;

34. podsjeća da će možda biti potrebni inovativni financijski izvori kako bi se zajamčilo dostizanje cilja od 100 milijardi USD godišnje do 2020. i nakon toga te poziva nacije da u Limi razmotre moguće opcije;

35. ponovno poziva da se prihodi od tržišnih instrumenata za smanjivanje globalnih emisija iz zračnog i brodskog prometa iskoriste za financiranje međunarodne borbe protiv klimatskih promjena nakon 2020. i za Zeleni klimatski fond; smatra da bi EU trebao predložiti odgovarajuće i unaprijed definirano financiranje međunarodne borbe protiv klimatskih promjena za sporazum za 2015.;

36. poziva države članice da se koriste **dijelom prihoda ostvarenih** na tržištima ugljika za financiranje borbe protiv klimatskih promjena i razvojnu pomoć u zemljama u razvoju; no ističe da se taj mehanizam suočava s velikim problemima budući da su se prihodi naglo smanjili istodobno s padom globalne cijene ugljika te u tom kontekstu smatra da treba poduzeti mjere kojima će sustav trgovanja emisijama (ETS) EU-a postati puno učinkovitiji, **radi usklađivanja** s predviđenim stvarnim emisijama i s troškovno učinkovitom krivuljom domaćih emisija u pogledu ostvarivanja klimatskih ciljeva EU-a do 2050. čime se mogu stvoriti znatni resursi koji bi trebali poslužiti za financiranje mjera ublažavanja i prilagodbe;

37. poziva EU i njegove države članice da jasno utvrde ulogu privatnog financiranja u kontekstu dodatnog povećanja sredstava te da istodobno priznaju da to ne može zamijeniti potrebu za javnim financiranjem, posebno prilagodbe, kako bi se naglasila potreba za transparentnim izvještavanjem i odgovornošću u pogledu takvog financiranja te kako bi se jamčila provedba relevantnih socijalnih i ekoloških zaštitnih mjera;

Srijeda, 26. studenog 2014.

Prilagodba; gubitak i šteta

38. poziva zemlje s najrazvijenijim gospodarstvima da iskoriste postojeću naprednu infrastrukturu za promicanje, jačanje i razvijanje održivog rasta i da se obvežu na potporu zemljama u razvoju u jačanju vlastitih kapaciteta da u budućnosti zajamče da se gospodarski rast u svim dijelovima svijeta ostvaruje bez dodatnih negativnih posljedica za okoliš;

39. naglašava da je djelovanje usmjereno na prilagodbu klimatskim promjenama neizbježno potrebno te mora imati središnju ulogu u novom sporazumu; ističe da će trenutačno djelovanje u cilju smanjenja emisije stakleničkih plinova biti jeftinije za svjetsko gospodarstvo i nacionalna gospodarstva i da će se njime smanjiti trošak prilagodbe; poziva sve zemlje da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi predvidjele učinke klimatskih promjena, prilagodile se njima i reagirale u cilju zaštite svojih naroda, društava, gospodarstava i okoliša te postizanja održivog razvoja otpornog na klimatske promjene; primjećuje da reakcija na opasnosti povezane s klimatskim promjenama uključuje donošenje odluka u svijetu koji se mijenja uz stalnu neizvjesnost u pogledu ozbiljnosti i trenutka nastupanja učinaka klimatskih promjena te uz ograničenu učinkovitost prilagodbe;

40. podsjeća da su zemlje u razvoju, posebice najnerazvijenije zemlje i male otočne zemlje u razvoju, najmanje doprinijele povećanju koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi, a najosjetljivije su na štetne učinke klimatskih promjena i imaju najmanju mogućnost prilagodbe; poziva sve zemlje koje to mogu učiniti da podrže najranjivije države u njihovim nastojanjima da se prilagode učincima klimatskih promjena i reagiraju na njih u cilju postizanja održivog razvoja otpornog na klimatske promjene i da potiču sklapanje sporazuma o jačanju nacionalnih procesa planiranja prilagodbe, financiranju borbe protiv klimatskih promjena, prijenosu tehnologije i izgradnji kapaciteta;

41. priznaje važnost koja je na posljednjim dvjema konferencijama COP pridana pitanju gubitka i štete u vezi s utjecajima klimatskih promjena u zemljama u razvoju i najnerazvijenijim zemljama koje su posebno osjetljive na negativne posljedice klimatskih promjena; napominje da je potrebno u potpunosti provesti odluke donesene u Varšavi i ponovno razmotriti ta pitanja u Limi;

42. naglašava potrebu jamčenja predvidljivosti financiranja borbe protiv klimatskih promjena za zemlje u razvoju kako bi im se pomoglo u naporima za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje; u tom kontekstu naglašava da će zemlje koje daju svoj doprinos Zelenom klimatskom fondu trebati pojasniti kojim će se izvorima financiranja koristiti te kako će prikupiti ta sredstva s obzirom na to da bi se takvim informacijama jamčila predvidivost prihoda za zemlje u razvoju;

43. uviđa poteškoće pri razdvajanju klimatskih i razvojnih aktivnosti te njihovih brojnih sinergija na državnoj razini, no ustraje u tome da je vjerodostojno i transparentno ocjenjivanje pridržavanja pravila o dodatnim sredstvima i dalje moguće;

44. žali zbog toga što je unatoč povećanju sredstava za aktivnosti ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe istima, ono zasjenjeno činjenicom da većina vlada, uključujući i vlade razvijenih zemalja, još uvijek aktivno subvencionira proizvodnju i potrošnju fosilnih goriva;

45. ističe da je potrebno temeljiti klimatsko djelovanje na uključivim pristupima kojima se poštuju načela rodne jednakosti i prava te početi rješavati pitanje učinaka klimatskih promjena, posebno kako bi se pružila potpora siromašnim i marginaliziranim pojedincima i zajednicama;

Sektor upotrebe zemljišta

46. naglašava da je u skladu s nalazima Međuvladina tijela za klimatske promjene upotreba zemljišta (poljoprivrednog, šumskog i drugog) jedan od najizloženijih i najosjetljivijih segmenata naših gospodarstava, no istodobno ima znatan i isplativ potencijal za ublažavanje klimatskih promjena i jačanje otpornosti; napominje da je važno da sve stranke u svoje nacionalne doprinose uključe zemljišnu komponentu s odgovarajućom zajedničkom metrijom kako bi se pratio mjerljivi napredak k ostvarenju nekoliko međusobno povezanih ciljeva (npr. ublažavanje, produktivnost i otpornost) te kako bi se o njemu izvješćivalo i kako bi ga se provjeravalo; ističe činjenicu da bi se sporazumom trebao postaviti sveobuhvatni okvir obračuna za emisije i uklanjanje stakleničkih plinova koji nastaju zbog upotrebe zemljišta;

Srijeda, 26. studenog 2014.

47. naglašava da se treba posebno pobrinuti za sigurnost opskrbe hranom i ishrane osjetljivog stanovništva suočenog s klimatskim promjenama;

Međunarodni zračni i pomorski promet

48. ponovno ukazuje na važnost pomorskog i zračnog prometa u kontekstu smanjenja emisija stakleničkih plinova i potrebu za brzim napretkom i težnjom da i Međunarodna pomorska organizacija i Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo postignu zadovoljavajuće i pravovremene rezultate, u skladu s opsegom i hitnošću klimatskog izazova;

Klimatska diplomacija

49. naglašava da je u tom kontekstu bitno da Europska unija, kao važan dionik, nastupi jednoglasno na Konferenciji te da traži ostvarenje napretka u sklapanju međunarodnog sporazuma i ostane ujedinjena u tom pogledu; poziva države članice da učinkovito usklade svoja stajališta sa stajalištem EU-a; naglašava da Europska unija mora izvršiti pritisak na stranke koje nisu usklađene s ciljem od 2 °C; poziva izaslanstvo EU-a da istakne one obveze koje su ostale vlade preuzele potpisivanjem Protokola iz Kyota;

50. poziva države članice da započnu intenzivnu diplomatsku suradnju sa zemljama partnerima kako bi se unaprijedio položaj EU-a u pregovorima, u suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje i Komisijom, među ostalim i preko Mreže za zelenu diplomaciju;

51. pozdravlja činjenicu da se na UN-ovu sastanku na vrhu o klimi održanom u New Yorku 23. rujna 2014. prvi put nakon Kopenhagena raspravljalo o klimatskim promjenama, a prisustvovalo mu je više od 130 predsjednika i premijera te brojni akteri iz civilnog društva i iz sektora poduzeća; posebno pozdravlja najave za konkretno djelovanje kojim vođe planiraju smanjiti emisije, ulagati u čistu energiju i niskougljični rast, podržati određivanje cijene ugljika i doprinijeti financiranju borbe protiv klimatskih promjena; naglašava da će provedba obveza koje su vođe preuzeli u New Yorku biti ključna za održavanje zamaha ususret konferencijama u Limi i Parizu;

52. smatra da vjerodostojnost EU-a u kontekstu pregovora o klimi ovisi o ambicioznosti djelovanja unutar EU-a;

53. naglašava da bi se sveobuhvatnim planom za razdoblje nakon 2015. trebala ojačati obveza međunarodne zajednice na održivi razvoj te da bi se trebale podržati međunarodne obveze i ciljevi, uključujući one povezane s klimatskim promjenama;

54. ističe da je konferencija COP 21 jedinstvena prilika za rješavanje pitanja klimatskih promjena i stvaranje poveznice s radom UN-a na razvojnom planu za razdoblje nakon 2015. godine te s pripremama za konferenciju koja će se održati u ožujku 2015. o Okviru iz Hyogoja za smanjenje rizika od katastrofa; poziva na pojačano diplomatsko djelovanje EU-a na području klime kako bi se ti procesi povezali radi dosljednog i ambicioznog pristupanja ciljevima održivog razvoja;

Industrija i konkurentnost

55. zabrinut je zbog povećanja svjetskih emisija CO₂ u 2013., prema podacima Međunarodne agencije za energiju, unatoč smanjenju emisija u Europi i Sjedinjenim Američkim Državama; stoga predlaže da se razmotri preuzimanje diferenciranih obveza kako bi svaka država doprinijela svjetskim naporima u području industrijske i energetske politike; poziva na bolju upotrebu tehnologija, kao što su svemirski sateliti, za točno prikupljanje podataka o emisijama i temperaturama, kao i na transparentnu suradnju i razmjenu informacija među državama;

56. ističe da bi Europa trebala povećati prisutnost svojih ekološki prihvatljivih tehnologija na tržištu, uključujući one u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija, obnovljivih energija, inovativnih i učinkovitih tehnologija niske emisije te posebice energetske učinkovite tehnologije; naglašava da bi se stabilnim međunarodnim pravnim okvirom potaknula ulaganja u smanjenje emisija ugljika, energetske učinkovitost i obnovljivu energiju te bi se otvorile nove prilike za poduzeća u EU-u koja predvode u tim sektorima; napominje da se inovativnim održivim ulaganjima ostvaruje rast i otvaraju radna mjesta;

Srijeda, 26. studenog 2014.

57. smatra da bi se ambicioznim i pravno obvezujućim međunarodnim sporazumom doprinijelo rješavanju problema izmještanja emisija ugljika i konkurentnosti relevantnih sektora te posebice energetske intenzivnih sektora;

Istraživanje i inovacije

58. naglašava da su razvoj i uvođenje održivih naprednih tehnologija ključni za borbu s klimatskim promjenama te istovremeno i za uvjeravanje partnera EU-a diljem svijeta da je smanjenje emisija izvedivo uz povećanje konkurentnosti i broja radnih mjesta;

59. poziva na međunarodnu obvezu na povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj održivih naprednih tehnologija u relevantnim sektorima; smatra da je ključno da EU služi kao primjer ostalima usmjeravajući izdatke za istraživanje u demonstraciju inovativnih tehnologija koje su klimatski prihvatljive i energetske učinkovite te da razvije blisku znanstvenu suradnju u tom području s međunarodnim partnerima poput zemalja skupine BRIC i SAD-a;

Energetska politika

60. pozdravlja nedavne poteze vlada SAD-a i Kine u vezi s klimatskim djelovanjem i njihovom spremnošću da preuzmu važniju ulogu u svjetskim naporima za suočavanje s klimatskim promjenama; izražava žaljenje zbog toga što neke razvijene zemlje nastavljaju povećavati svoje emisije po glavi stanovnika;

61. primjećuje da cijene različitih izvora energije igraju važnu ulogu u određivanju ponašanja tržišnih aktera, uključujući i industriju i potrošače, te primjećuje da nemogućnost trenutnog okvira međunarodne politike da u potpunosti internalizira vanjske troškove potiče neodržive obrasce potrošnje; nadalje ponavlja da bi svjetsko tržište ugljičnog dioksida s dovoljno visokom tržišnom cijenom predstavljalo čvrstu osnovu za postizanje znatnih smanjenja emisija i jednakih prilika za industriju; poziva EU i njegove partnere da u skoroj budućnosti pronađu najučinkovitiji način za poticanje veza između sustava EU-a za trgovanje emisijama i drugih sustava trgovanja usmjerenih na svjetsko tržište ugljika, kako bi se osigurala veća raznolikost mogućnosti smanjenja emisija, veće tržište i likvidnost, transparentnost te konačno učinkovitije dodjeljivanje sredstava za energetske sektor i industriju;

62. poziva na bližu suradnju Vijeća, Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje kako bi se omogućilo EU-u da jedinstveno nastupa prema međunarodnim organizacijama, poput Međunarodne agencije za energiju (IEA), Međunarodne agencije za obnovljivu energiju (IRENA), Međunarodnog partnerstva za suradnju u području energetske učinkovitosti (IPEEC) i Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA), čime bi dobila aktivniju i utjecajniju ulogu, posebice u poticanju politika kojima se podupiru održiva energija, energetska učinkovitost i energetska sigurnost;

63. poziva Komisiju i države članice da, pod vodstvom Komisije, uz pristup usmjeren na djelovanje i nadzor u okviru Europskog semestra, bez odgode donesu konkretne mjere za postupno ukidanje svih ekološki štetnih subvencija do 2020., uključujući subvencije za fosilna goriva; uz to poziva na međunarodno usklađenu provedbu cilja dogovorenog na sastanku na vrhu G20 u Pittsburgu, to jest postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva koje su prema podacima Međunarodne agencije za energiju iznosile 544 milijarde USD na svjetskoj razini u 2012., a čime bi se znatno smanjile emisije CO₂ i pomoglo smanjiti javni deficit u mnogim zemljama; pozdravlja namjeru skupine G-20 iznesenu u Sankt Peterburgu da se uspostavi sustav stručnog ocjenjivanja postupnog ukidanja subvencija za fosilna goriva; žali zbog nedostatka napretka u konkretnim mjerama usmjerenim na provedbu ovog cilja; poziva na reviziju mehanizma čistog razvoja (CDM) s posebnim naglaskom na sprečavanje negativnih utjecaja projekata u sklopu tog mehanizma o ljudskim pravima, o sigurnosti opskrbe hranom i o okolišu;

Srijeda, 26. studenog 2014.

64. žali što potencijal energetske uštede nije primjereno uzet u obzir ni međunarodno ni u EU-u; ističe činjenicu da se energetske uštede omogućuje otvaranje radnih mjesta, gospodarska ušteda i sigurnost opskrbe energijom, povećanje konkurentnosti i smanjenje emisija te da su uštede ključ odvajanja emisija od gospodarskog rasta; poziva EU da usmjeri napore na davanje više pozornosti i poduzimanje više mjera u vezi s energetske uštede u međunarodnim pregovorima, bez obzira na to raspravlja li se o prijenosu tehnologije, razvojnim planovima za zemlje u razvoju ili financijskoj pomoći; ističe da EU i države članice moraju zacrtati i ostvariti ambiciozne ciljeve energetske učinkovitosti kako bi zadržali kredibilitet; naglašava važnost smanjenja rasipanja energije u građevinskom i prometnom sektoru, u električnim instalacijama u kućanstvima i kućanskim aparatima, u cilju maksimiziranja uštede energije i energetske učinkovitosti;

65. naglašava potrebu za uvođenjem i primjenom prometnih sustava s niskom potrošnjom energije te sustava na bazi vodika;

Fluorougljikovodici i Protokol iz Montreala

66. poziva stranke da razmotre mehanizme glasovanja i odlučivanja u okviru uspješnog Protokola iz Montreala, njegove različite pristupe odgovornostima, kao i mehanizme provedbe i sankcija te financiranje kao primjer koji bi se mogao primijeniti i u okviru UNFCCC-a; poziva EU da pojača napore kako bi se reguliralo postupno globalno smanjenje fluorougljikovodika u okviru Protokola iz Montreala;

67. ponavlja da je EU usvojio ambiciozno zakonodavstvo o postupnom smanjivanju fluorougljikovodika za 79 % do 2030. s obzirom na to da su ekološke alternative široko dostupne i njihov se potencijal treba u potpunosti iskoristiti; napominje da smanjenje uporabe fluorougljikovodika predstavlja lako ostvarivu priliku za poduzimanje djelovanja za ublažavanje štete u i izvan EU-a te poziva EU da se aktivno uključi u olakšavanje djelovanja usmjerenih na fluorougljikovodike na svjetskoj razini;

68. pozdravlja dokument EU-a za raspravu koji je podijeljen strankama Protokola iz Montreala o omogućavanju postupnog globalnog smanjenja fluorougljikovodika te, u tom kontekstu, poziva Komisiju i države članice da podnesu službeni prijedlog izmjene za razmatranje na 27. sastanku stranaka Protokola iz Montreala koji će se održati 2015. godine;

Izaslanstvo Europskog parlamenta

69. smatra da izaslanstvo EU-a ima ključnu ulogu u pregovorima o klimatskim promjenama te stoga smatra neprihvatljivim činjenicu da zastupnici u EP-u nisu mogli prisustvovati koordinacijskim sastancima EU-a na prethodnim Konferencijama stranaka; očekuje da će barem predsjedniku izaslanstva Europskog parlamenta biti dopušteno prisustvovati koordinacijskim sastancima EU-a u Limi;

o

o o

70. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te tajništvu UNFCCC-a, sa zahtjevom da se prosljedi svim strankama koje nisu članice EU-a.